Nr. 1087. POLA, 25 II 1909 1

2 CENTESIMI

Predbrojbe za Monarhiju iznaša 4 K za 3 mjeseca. Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la Monarchia: Corona 4 per 3 mesi. Un singolo numero 2 cent.

Abbonamento für die Monarchie vierteljährig 4 K. einzelne Nummer 2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan naše nedjelje i svetka u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettuate le domeniche e feste alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag

2 HELLER

Za uvrštenje objava u „Malom oglasniku“ plaća se za svako riječ 2 para. Najmanje prisojbina 30 p.

Per le inserzioni d'avvisi nel «Notiziario d'affari» si paga per ogni parola 2 cent. Tasse minimale 30 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen Anzeiger» kostet 2 h. Mindestbetrag Taxe 30 h.

Uprava i uredničtvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. [illegible]

Izbori za občinu Pula.

Sutra večer od 8. ure napred biti će na Kastanjeru u krčmi Margarete Tominić pogovor radi občinskih izbora. Neka tamo dođu svi naši iz Kastanjera i bližeg kraja. Svaki će moć vidjeti je li u listinam i ako nije, biti će podučen, da učini reklam.

* * *

Isto tako pogovor biti će sutra večer od 8. ure napred na Monte Grandu u krčmi Ružičevoj za izbornike Velog Vrha i bližih predjela. Svak neka se pobrine, da vidi je li unešen u listine i da reklama, ako nije.

* * *

Večeras su pogovori u Šijani (kuća g. A. Turka) i u Verudi (krčma g. Ivana Žica) i to od 8. ure napred. Dodjite svi!

VIESTI.

Mjestne.

Imenovanje saborskog predsjednika.

Službeni list, donaša, od nas već naviještenog, imenovanje dr L. Rizzi-a kapetanom, a dr. M. Lagioje podkapetanom markgrofovije Istre.

Večerašnji pogovori.

Upozorujemo sve naše neka ne propuste ovih dana posjiti pogovore za občinske izbore i neka i druge poznate na njih dovedu. Isto tako neka popišu svoje poznate, da bi mogli viditi, dali su ti upisani u listinam ili nisu. To je dužnost svakoga. Večeras su pogovori u *Šijani* (kuća A. Turk) i u *Verudi* (krčma Žica), a sutra u *Monte Grande* u krčmi Ružića i na *Kastanjeru* u krčmi Margarete Tominić.

Bakalarska večer u Čitaonici.

Sinoć se je u Čitaonici u 8 sati sakupilo do 40 gospodjica, gospodja i gospode na bakalar. Večera je tekla animirano u razgovoru i pjevanju. Pri istoj je bilo zrečno i nekoliko govora, te je poslje nazdravice gosp. N. Mardešića na predlog istoga sabrana za družbu Sv. Ćirila i Metoda 70 K, po gospodjicam Lag nji i Vratović i to za druge hrvatske škole koje su još u Puli potrebite.

Poziv.

P. n. gg. članovi «Dramatskog odsjeka», umoljavaju se da svi dođu večeras na pokus i to u 8 sati.

Uprava.

Iz «Sokola».

Vježbe članova obdržavati će se počam od ponedjelnika 1. ožujka od 8½—10 na večer. Isto tako počimju u utorak vježbe podmladka od 6—7 na večer.

Pokušana kradja.

Jučer u jutro u 5 sati pokušaše dva mlada čovjeka da u dućanu gosp. Ljudevita Dekleve, via Campo Marzio br. 5 ukradu kruha. B'se uapšeni te se zovu R. Delago zidar od 21. godine, stanujući u via Sissano br. 16 i Viktor Pisek podkivač, od 20. godina, stanujući u via Petrarca br. 21. Poslije nego biše irpitani pustiše ih na slobodu.

Za Družbu sv. Ćirila i Metoda.

Primismo K 22 od g. Ivana Maračića, kapelana u Belom (ot. Cres), sakupljenih u «Hrvatskoj Čitaonici» i na dvama pirima. Uz pune čaše sjećajući se naše Družbe, koja nek nam spasava našu krv, našu djecu. — Nadalje primismo K 70 sakupljenih dne 24. ov. mjeseca na bakalarskoj večeri priredjenoj u «Čitaonici» na predlog g. Nike Mardešića po gospodjicam Laginji i Vratović, željom da bi se uviek svuda sjećalo Družbe, jer «zrno do zrna pogača, kamen do kamena polača» — Ova svota je namjenjena da se osnuje u Puli i druge potrebite hrvatske pučke škole.

Živili sakupljačice i darovatelji!

Današnji izkaz . . . . . K	92·—
Zaduji izkaz 23./II. . . . »	435·68
Ukupno . . »	527·68

DOPISI.

Narodni pokret u riečkim podobćinam.

Rieka, 22. II. 1909.

(Konac.)

«Riečki Glasnik» koji izlazi dva puta na sedmicu već drugu godinu pisan je većinom u narječju, te je on najviše doprinio, da se je i u podobćinam počelo buditi. Najprije je zahvatio pokret Drenovu. Afera pak župnika Žigana dala je veliki impuls čitavom pokretu. Poznata Vam je ova afera, koju su Madjari i njihove ulizice riečki «italianissimi» nastojali izrabiti kako bi proveli i crkveno odieljenje Rieke od Hrvatske, odcieplivši riečke i podobćinske župe od senjske biskupije. Uslied te afere kako spomenusmo nastao je u Drenovi neki život, neki interes. Ako pomišljamo na dosadašnju apatiju našeg svieta u podobćinam, na njegovo bezuvjetno pristajanje uz autonomašku stranku, na djelovanje raznih «circoli di lettura» i škola, to će nam jedva biti jasno, što znači da su se ti pitomi podobćinari znali suprostaviti načelniku Vio i zastupniku Zanelli, kad su ih prošli mjesec pohodili radi crkvenog pitanja. Drenovčani im nisu dali govoriti, a pred samim njihovim pristašama morali su se kojekako izpričavati, te miriti uzbudjeni narod. To je bio dogodjaj.

U Drenovi je nedavno osnovana i «Hrvatska čitaonica» u kojoj se je ustrojio tamburaški zbor. Ta je Čitaonica priredila u nedjelju 20. ov. mj. zabavu, koja je u svakom pogledu uzpjela, te koja znači daljni korak u napredku ovog našeg pokreta u podobćinama. Tu se je deklamiralo, a te su deklamacije bile izrečene od Drenovkinja, te su bile većinom za prigodu spjevane: «Preporod», «Mlada sam Hrvatica» i «Domovini». Palo je i nekoliko govora i nazdravica, u kojima se je poticalo Drenovljane na uztrajnost, te izkazivala nada u brzu pobjedu i preporod i drugih podobćina. Zabavu je posjetilo svieta iz svih podobćina te Kieke, Sušaka i bliže okolice.

Kako se iz ovih par redaka razabire pokret u podobćinam razvija se bez buke, ali zato tim uspješnije. Ovom prigodom bi upozorili, da bi se u čitaonicam koje će se osnovati, uvedu i razgovori i predavanja. Naša marna podružnica hrvatskog družtva za pučku prosvjetu bi mogla sjegurno to na sebe preuzeti, te i analfabetske tečajeve zavesti. Naša pak mladež, koje sve to više ima neka nastavi u još većoj mjeri da pohadja podobćine. Mjesto poći u Primorje, te Trsat, Sušak, Dragu i drugud, neka se zaleti u Kozalu, Drenovu, Grohovo, te će tako nastati jači vez medju riečkim Hrvatima i stanovničtvom podobćine, koje će tada opaziti, s kim ga veže narodnost, zajednički interesi i jezik. Željom da bi čim prije do živili otvor hrvatske čitaonice u Kozali zaključujem ove redke.

Razne.

† Biskup Pavao Gugler.

U ponedjeljak na večer preminuo je u devedesetoj godini biskup Pavao Gugler, poznat sa svoga rodoljublja i mecenatstva. Pokojnik je bio pravi narodni biskup, koji je s narodom čutio i za njega radio kroz čitav svoj život, a i na času smrti sjetio se je njega ostavivši do 40.000 kruna u dobrotvorne i narodne svrhe za 46 društava i ostanova. Isti je uviek bio odan narodnoj stvari, te je i za zadnjih izbora premda već bolestan i star ipak otišao da glasuje za kandidata koalicije. Kroz zadnjih osam godina podielio je pokojni Gugler do 400.000 kruna u razne narodne i dobrotvorne svrhe. Pokojnik je bio i veliki prijatelj naše Istre, te se je svake godine sjećao darom Družbe sv. Ćirila i Metoda, a podario je i druge ustanove. I u posljednjoj volji ostavio je Družbi 800 kruna. Slava biskupu rodoljubu Pavlu Gugleru! Bila mu laka zemljica, koju je tako ljubio!

Družtvo za štednju i zajmove u Sv. Križu.

Pišu nam iz Kastva:

Družtvo za štednju i zajmove u Svet. Križu kod Kastva registrirana zadruga na ograničeno jamstvo obdržavati će dne 28. veljače ov. god. u 3 sata po podne u kapelanskom uredu svoju III. redovitu glavnu skupštinu s ovim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine. — 2. Izvještaj upravnog odbora. — 3. Izvještaj nadzornog odbora. — 4. Potvrda računskog zaključka za godinu 1908. — 5. Čitanje «Zvezinog» izvještaja o reviziji. — 6. Izbor upravnog odbora — 7. Izbor nadzornog odbora i pomirnog suda. — 8. Drugi predlozi.

Darovi „Hrv. podpornom družtvu“ u Pragu.

«Hrvatsko podporno družtvo» u Pragu primilo je sliedeće doprinose: Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu darovala je 50 K, Dionička štediona u Križevcima 30 K, Hinka Francka Sinovi u Zagrebu 25 K, Hrvatska učiteljska zadruga u Zagrebu 20 K, Pakračka štediona, Prva lička štediona u Gospiću, Hrvatska štediona u Koprivnici, te Prva zagorska štediona u Krapini po 10 K, Prva iločka štediona, Brodska štediona i Hrvatska vjeresijska banka u Zagrebu po 5 K, Gosp. Anton Horaček darovao je 10 K, a gosp. Avelin Wodwafka 5 K, Vinkovačka eskoptna banka, Vinkovci 10 K.

Odbor se svim navedenim darovateljima najiskrenije zahvaljuje i moli sve prijatelje naše omladine, da ga u plemenitom nastojanju i nadalje podpomognu.

Za Družbu!

Tražite i kupujte svuda proizvode od kojih Družba ima koristi, kao olovke, cigaretni papir, žigice, sapun, metle, čaj itd. jer na taj način doprinašate za hrvatske škole. Upotrebljavajte svuda narodni biljeg i tražite da ga sve trafike drže. Zapada samo 2 para. To je vaša dužnost!

PARTE ITALIANA.

Il nostro problema scolastico a Pola.

A Pola vengono sostenute per i Tedeschi in abbondanza scuole popolari e medie dal Governo austriaco e dal bilancio comune, per gl' Italiani ne ha provveduto il comune e la provincia sufficientemente, soltanto noi Croati siamo senza scuole e re le domandiamo, le nostre domande vengono respinte. Per i Tedeschi e per gl'Italiani ci sono mezzi sufficienti per sopperire alle spese di manuntenzione di scuole, delle quali molte e molte sono superflue. Per i loro bisogni e per la snazionalizzazione dei nostri figli contribuiscono ed il Governo austriaco ed il Governo comune, la provincia ed il comune dai redditi ricavati anche dalle nostre riscossioni. Per l' istruzione di tutti ci sono e mezzi e denaro, soltanto a noi questi vengono negati. Noi Croati siamo i soli, i quali siamo condannati a non poter dare l' istruzione ai nostri figli nella madre lingua. Noi siamo i soli, i figli dei quali devono ricevere l' istruzione in una lingua straniera e correre il rischio di snazionalizzarsi, se non vogliamo lasciarli senza alcuna istruzione. Siamo noi i soli che siamo costretti a mantener scuole coi propri mezzi raccolti dalla generosità nazionale. Questo sono cose note a tutti, però giova rammentarle.

Il comune di Pola non ha mezzi per una scuola popolare croata, ne trova però subito per l' erezione di nuove scuole italiane in Siana e in borgo San Policapo, nonchè per l' ampiamento della scuola in Piazza Alighieri. A noi vengono negati i mezzi, i quali si trovano subito per l' istituzione d' un ginnasio con lingua d' insegnamento italiana, che è superfluo. La giunta provinciale non apre a decine di scuole popolari con lingua d' insegnamento croata purchè la loro istituzione è approvata scusandosi egualmente colla deficienza di mezzi, ma danaro c' è in abbondanza quando si tratta di mantenere un ginnasio capriccio a Pisino e il ginnasio e liceo a Pola. Ma chi finirebbe enumerare tutte le ingiustizie che vengono giornalmente commesse a danno nostro nel campo scolastico. Oggi accenneremo solanto il problema scolastico croato a Pola. Gl' Italiani hanno conseguito il riconoscimento di pubblicità per il loro ginnasio a Pola soltanto avendosi obbligato di sopperire quanto prima all' istituzione di una scuola popolare con lingua d' insegnamento croata nella città di Pola. Sono passati mesi dall' epoca in cui assunsero tale obbligo e noi aspettavamo dalla Giunta che si occupasse del problema. Abbiamo letto che i lavori per la nuova scuola in San Policarpo sono in stadio avanzato, l' asta per l' ampliamento della scuola in Piazza Alighieri si è già tenuta dell' erezione però di una scuola croata non si fa cenno. Siamo ora a domandare i signori, sono disposti e quando adempiranno l' obbligo assuntosi?

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

NOTIZIE.

Commette un furto a Pola e viene arrestato a Fiume.

Dietro giorni fu commesso nella nostra città un furto di apparati fotografici nel valore di Cor. 400. A commettere il furto fu denunziato Giulio Miha, meccanico d'anni 26 da Vienna. Il ladro però fuggì. La polizia fece delle indagini e si rivolse anche alla polizia di Fiume, la quale arrestò l'imputato. Egli confessa d'aver rubato gl'apparati fotografici e d'averli venduti per Cor. 40 a un signore di Sušak, del quale non sa il nome. La polizia di Fiume ricerca. Fu però constatato che egli viveva a Pola sotto falso nome, essendo il suo vero nome Giulio Blumenski d'anni 24, da Vienna.

Un soldato ferisce un'ufficiale.

La sera di martedì, ultimo di carnevale avvenne nella via Sissano uno strano ferimento. Un soldato dell'87. reggimento fanti ferì leggermente con la baionetta il tenente di vascello S. dinanzi la casa N. 77 della detta via. Il soldato fu disarmato e arrestato. Condotto alla polizia non volle dare nessuna spiegazione nemmeno sulle ferite riscontrate sulla sua testa e mani. Fu consegnato all'autorità militare.

Un buon rimedio domestico. Tra i rimedi domestici che solgono usarsi per frizioni lenitive e revulsive in casi d'infreddamento ecc. va citato in primo luogo il *Liniment. Capsici comp.* coll'«Ancora» (surrogante il «Pain-Expeller-Ancora») che viene preparato nel laboratorio della farmacia Dott. Richter in Praga. Il prezzo ne è modico: cent. 80, Cor. 1'40 e 2'— la bottiglia; ogni bottiglia è posta in una elegante scatola riconoscibile alla ben nota «Ancora».

Vlastnik i izdavač: **Tiskara LAGINJA i DR**

Odgovorni urednik: Jeka Rabulja.

Mali oglasnik.
Piccolo notiziario.

TRAŽIM sobu i kuhinju za obitelj bez djece. Ponude na upravu «Omnibusa».

CERCO stanza con cucina per famiglia senza prole. Offerte all'amministrazione dell'«Omnibus».

Trgovcima i raznim gospodarskim društvima na znanje: U našoj „Narodnoj Tiskari Laginja i drug" mogu se dobiti razne trgovačke i zapisničke knjige uz jeftinu cienu. 52

Pučkim školama i konsumnim društvima preporuče se osobito naša „Narodna Papirnica" za nabavu raznih školskih teka i risanka kao i pločice i ine školske potrebоće, te sve knjige i tiskanice potrebne za konsumna društva. Preprodavačima znatan popust. 52a

OBJAVA.

Častimo se objaviti štovanom občinstvu Pule i okolice, da tekom ovog mjeseca otvaramo **novu moderna veliku trgovinu** gotovih odjela, svake vrsti ruhlja, manšeta, ovratnika, kravata, kovčega itd. itd. iz najboljih tvornica tuzemstva.

Dućan se nalazi **u ulici Giosuè Carducci broj 55.**

Ovo je prva i do danas jedina naša tvrdka u ovom gradu, koja će se baviti trgovinom ove struke, te ju zato našim u gradu i okolici toplo preporučujemo.

Svoj k svome!

PULA, 20. febrara 1909.

Tvrdka TRANFIĆ.

Soboslikar

VLADIMIR VOJSKA

PULA — Via Sergia, 59.

Preporuča se p. n. općinstvu grada Pule i okolice za soboslikarske i ličilarske radnje.

Izradba moderna, ukusna i trajna.

Cijene umjerene.

JEFTINO I BRZO.

CREDULJACE

za

sv. ispovjed i pričest

izrađuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

Via Giulia, 1.

JEFTINO I BRZO.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na d'onice u Puntu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. veljače 1909. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan osim nedelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan osim nedelje
prije podne				po podne
5.45	odl.	↑PUNAT	dol.	4.35
6.—	dol.	Krk	odl.	4.20
6.10	odl.	„	dol.	4.10
6.55	dol.	Glavotok . . .	odl.	3.25
7.—	odl.	„ . . .	dol.	3.20
7.30	dol.	Malinska . . .	odl.	2.50
7.40	odl.	„ . . .	dol.	2.40
8.25	dol.	Omišalj	odl.	1.55
8.30	odl.	„	dol.	1.45
9.30	dol.	↓RIJEKA	odl.	12.45

Pruga: Baška-Punat.

Utorak Četvrt. Subotu	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poned. Srijedu Petak
prije podne				po podne
4.30	odl.	↑Baška	dol.	6.—
5.30	dol.	↓Punat	odl.	4.50

Uvjetno pristajanje u **Staroj Baški.**

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Poned Srijeda Petak	Odl i Dol.	Postaje	Dol. i Odl	Utorak Četvrt. Subota
prije podne				po podne
7.—	odl.	↑RIJEKA	dol.	4.—
7.30	dol.	Opatija	odl.	3.30
7.40	odl.	„	dol.	3.20
9.—	dol.	Beli	odl.	2.—
9.10	odl.	„	dol.	1.50
10.—	dol.	Merag	odl.	1.—
10.10	odl	„	dol.	12.50
10.40	dol.	Krk	odl.	12.20
10.50	odl.	„	dol.	12.10
po podne				prije podne
12.45	dol.	Rab	odl.	10.10
1.15	odl.	„	dol.	9.50
3.—	dol.	Veli Lošinj . .	odl.	8.05
3.10	odl.	„ . . .	dol.	7.50
4.—	dol.	↓NEREZINE . .	odl.	7.—

Uvjetno pristajanje u **Sv. Martinu Lošinjskom.**

Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.

Agencija na Rijeci kod **I. Pakulića,** Via Andrههsy 25.

PUNAT, dne 15. siječnja 1909.

RAVNATELJSTVO.

Liniment. Capsici comp.
surrogato il
Pain-Expeller Ancora.
All'uso dell'acquavite si aggiunga frizione lenitiva che si preferibile in tutti le farmacie, si vuole far sempre attenzione alla marca „Ancora"
Farmacia Dott. Richter,
Praga.

Kupujte proizvode u korist Družbe sv. Cir. i Met.

Širite i kupujte Omnibus

HOTEL IMPERIAL.

Danas i dnevno kratko gostovanje proslavljenog glumca

JACQUES PAUL

i njegove izvrstne družine.

Novo! ADOLF WOLLNER Novo!

Najbolji bečki solo čarobnjak.

Birani pristojni program. — Početak 8 sati na večer. — Ulaznina 1 K.

Sapun Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru

je najbolji i najeftiniji, zato trošite samo taj sapun.

Dužnost je svakog našeg trgovca da drži u svojoj trgovini samo Družbin sapun, a time će bez svoje štete doprinašati probudjenju hrvatske svjesti u Istri.

Narudžbe se šalju tvrdki

IVAN LENTIĆ, Milna (Dalmacija).

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji upladuju zadružnik dielova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štedju od svakoga, ako i nije dian te plaća od istoga 4½%, čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uloženja naglasno natanovito veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u viale Carrara vlastitu kuću (Narodni Dom) prvi pod dozno, gdje dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

ULICA GIULIA Br. 1.

SVOJ K SVOMU!

ULICA GIULIA Br. 1.

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA I DR.,

Ulica Giulia 1. · PULA · Ulica Giulia 1.

Preporuča se za:

TISKARSKE, KNJIGOVEŽKE I GALANTERIJSKE RADNJE.

SOLIDNA IZRADBA PEČATA iz GUME.

Imade u zalihi

TISKANICE I KNJIGE za P. N. OBĆINE CRKVE, ŠKOLE, ODVJETNIKE, POSUJILNICE i KONSUMNA DRUŽTVA, TRGOVAČKE KNJIGE, PISANKE za ŠKOLE kao i sve PISARSKE i RISARSKE POTREBŠTINE

Brza podvorba.

Cijene umjerene.

Prodaja papira na malo i veliko.